

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 8. Vtrum AntiChristus sit Caput omnium malorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

habere potestatem influendi vitam spiritalem, vel certè regendi & illuminandi; atque hæc potestas, præter gratiam vnionis, & dona habitualia, nihil reale intrinsecum addit: sed solum ius quoddam, & moralem potestatem ex diuina ordinatione prouenientem: Sicut esse Regem, super opes & prudentiam, nihil addit nisi ius quoddam regendi, proueniens ex concessione Reipublicæ.

Petes, Vtrum hæc gratia Capitis, principalius fundetur in vnione hypostatica, An in gratia habituali? Respondeo; potissimum fundari in vnione: Nā hæc dignitas capitis, & potestas gubernandi omnia, potissimum erat debita naturæ humanæ ob vnionem cum Verbo. Secundariò tamen fundatur in gratia habituali: nam hæc in Christo fuit summa, & incomparabiliter maior quàm in alijs. Vnde etiam ratione huius, conueniebat vt illi hæc potestas & autoritas regia daretur.

Circa Responsonem ad Primum, Notandum est: Sicut peccatum Adami, se habet ad peccatum originale omnium hominum, instar cause ad effectum, ita Christi iustitia, ad iustitiã baptismalem omnium baptizatorum, tamquam cause ad effectum. Et sicut idem peccatum Adami, erat peccatum personale inficiens ipsius personam, & etiam erat peccatum capitis, habens vim inficiendi & influendi in omnes tamquã in membra, qui ex ipso gignuntur: Ita eadem Christi gratia, seu iustitia, erat personalis, sanctificans ipsius personam: & erat gratia capitis, habens vim influendi in alios. Cetera consistunt potiùs in verbis, quàm in re.

ARTICVLVS VI.

Vtrum esse Caput Ecclesia sit Christo proprium?

Respondeo; Esse Caput Ecclesiæ secundum internum influxum, per modum cuiusdam cause principalis, est proprium Christo. Nam eius solius humanitas propter coniunctionem cum diuinitate, habet vim iustificandi, tamquam causa suo modo principalis. At esse caput secundum externam gubernationem, potest etiam alijs communicari. Ratio est, quia hæc fit per quandam potestatem Iurisdictionis, quæ communicari potest.

Notandum est, summum Pontificem dici, & esse Caput vniuersalis Ecclesiæ: longè tamen inferiore modo, quàm Christum. Primò, Quia non potest toti Ecclesiæ gratiam promereri, neque ex condigno, neque ex iustitia. Secundò, Quia non potest sua autoritate, aut immediatè, internum gratiæ influxum præbere: sed tantummodo exterius gubernare, & Sacramenta tamquam Christi minister applicare. Tertio, Quia etiam hanc potestatem externæ gubernationis, & applicationis Sacramentorum, accipit à Christo, tamquam eius Vicarius; eaque potestas solum pertinet ad exequendum illa, quæ à Christo sunt instituta, & ordinandi quæ ad hoc oportuna. Quarto, Quia tantum gubernat homines viatores, idque breui tempore.

Petes, An nullo modo possit hæc dignitas Capitis perfectè communicari nudæ creaturæ? Respondeo; non posse cum ea perfectione, quæ est in Christo: tum, quia nulli potest esse ita debita, si-

cut Christo; tum, quia in nemine potest esse tam efficax ad meritum & satisfactionem, quàm est in Christo, ob coniunctionem cum persona diuina. Potuit tamen communicari imperfectiori modo, vt dicemus infra de Sacramentis.

ARTICVLVS VII.

Vtrum Diabolus sit caput omnium malorum?

Respondetur; Diabolus, id est, Lucifer, est caput omnium malorum: non quidem secundum internum influxum; quia non potest in mentes eorum immediatè malitiam inferere; sed secundum externam gubernationem. Sicut quilibet Princeps est caput multitudinis, quam gubernat.

Notandum Primò, Cùm Diabolus dicitur caput omnium malorum; intelligendum de Luciferò, non autem de toto ordine diabolico, vt vult Caietanus art. sequenti sub finem. Quod patet, Quia Lucifer omnes alios, & demones & homines, vel mediatè, vel immediatè ad peccatum induxit: vt docet D. Tho. ad 2. Vnde dicitur Rex super omnes filios superbia Iob 41. v. 25. Omnis enim superbia ab ipso est deriuata, & ipse omnes in superbia excedit. Cùm autè Christus, vel Deus dicitur Princeps vel caput super omnes Demones; intelligendum est ratione perfectæ potestatis in illos, & pœnæ quam infligit. Eadem enim multitudo secundum diuersos fines, & diuersos regendi modos, potest diuersa habere capita. Sicut eiusdem populi caput, est Pontifex in spiritualibus; & Rex in temporalibus.

Notandum Secundò, Diabolum non habere perfectam potestatem in peccatores, quàm diu sunt in via: quia non potest eos amplius tentare, quàm Deus permittat. Et quamuis etiam possit tentare iustos, non est tamen caput illorum; tum, quia illa tentatio est solum hostilis oppugnatio, non gubernatio: tum, quia iusti non sunt ei subiecti; sed ipso potiùs sunt fortiores.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum Antichristus sit caput omnium malorum?

Respondetur; Antichristum esse caput omnium malorum; intellige, hominum. Non quòd in omnes malitiam infundat, vel ad eam pertrahat; sed quia in ipso malitia erit perfectior, quàm in quouis aliorum, qui ab initio mundi extiterunt. Vnde omnes mali, qui ab initio fuerunt, sunt figura Antichristi; quod insinuat Apostolus 2. ad Thessal. 2. v. 7. Nam mysterium iam operatur iniquitatis. Qui locus intelligitur de Antichristo, vt docet D. Augustinus lib. 20. de Ciuit. cap. 14. Et Irenæus lib. 3. contra Hæreses cap. 7. Et satis patet ex contextu Apostoli. Inter varias expositiones huius loci, videtur hæc commodissima: Impij, vt Nero, & hæretici, qui sunt figura illius plenæ malitiæ, quæ erit in Antichristo; iam vim suam exerunt. Vel: In Nerone, & hæreticis Christi persecutoribus; Diabolus operatur

11 Gratia Capitis potissimum fundatur in vnione hypost.

13 Quomodo Pontifex sit Caput Ecclesiæ, diuersimodè à Christo.

14 Dignitas Capitis ut in Christo est, est pura creatura incomunicabilis.

15 Quo sensu Lucifer sit caput omnium malorum.

16 Quo sensu Christus sit.

17 Tentatio demonis in peccatores & in iustos est diuersa.

18 Quomodo Antichristus sit causa, per omnium malorum hominum, & ab illis præsfiguratur.

Operatur figuram illius malitiæ, quæ erit in Antichristo.

Obiectio.

Dices; Diabolus est caput Antichristi, & omnium malorum: ergo Antichristus non est caput illorum; imò nec absolutè caput.

Solutio.

Respondeo, Negando Consequentiam: Sicut enim Christus est caput Ecclesiæ, & tamen Deus est caput Christi, & totius Ecclesiæ; vt patet ex Apostolo: ita Antichristus est caput omnium impiorum hominum, & tamen Diabolus est caput Antichristi, & omnium impiorum. Nam caput

politicum, potest habere aliud caput cui subest; eademque multitudo potest subesse pluribus capitibus subordinatis.

Aduerte, quosdam putare Antichristum esse caput omnium dæmonum, excepto Lucifero. Sed non videtur hoc commodè dici: Nam dæmones, maioris sunt ingenij & potentia, & regent ipsum Antichristum, non ab eo regentur. Vnde etiam si fortasse malitia Antichristi eos dæmones excederet, non tamen commodè illorum caput diceretur.

19
Non est Ca.
pnt dæmo.
nem Luc.
fero in se.
riorum.

Q V Æ S T I O N O N A.

De Scientia Christi in communi.

In Quatuor Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum Christus habuerit aliquam Scientiam Creatam?

Respondetur, In Christo, non solùm scientiam diuinam, sed etiam creatam fuisse. Est fide tenenda.

Affirma-
sur.

Ex Scrip-
tura.

Probatur Primò, Isaia 11, v. 2. *Requiescet super eum Spiritus Domini, Spiritus sapientia & intellectus, spiritus consilij & scientia &c.* Quod de creatis donis Spiritus sancti intelligitur ab omnibus Patribus.

Ex Concil.

Probatur Secundò, Ex Synodo VI. act. 8. *Duas in Christo naturas predicamus, & vnanquamque proprietates naturales habere constemur; diuinam, omnia qua diuina; Humanam, omnia qua humana sunt absque peccato.* Idem definitur in Concil. Lateranensi sub Martino I. consult. 5. can. 9. Idem docent Patres omnes, & Scholastici Doctores in 3. dist. 14.

Ratione.

Probatur Tertiò Ratione. Primò, Quia Christus assumpsit animam rationalem & intellectum creatum; vt supra ostensum est: ergo etiam habuit scientiam creatam, quæ est propria perfectio illius intellectus. Secundò, fide certum est, in Christo esse voluntatem creatam & humanam: hoc enim definitur contra Monothelitas in VI. Synodo act. 6. 7. & 8. & in Concil. Lateran. sub Mart. I. can. 10. 11. 12. & 13. & docent omnes Patres: ergo fuit etiam creata cognitio; cum eadem sit ratio vtriusque. Nam regula voluntatis, est cognitio: Si ergo velle, creatum est; etiam cognoscere, creatum est. Tertiò, Quia alioqui frustra intellectum creatum assumpsisset; quia nulum eius habuisset vsum.

Dices; Scientia diuina increata potuit communicari illi animæ, vt per illam cognosceret: sicut subsistentia increata fuit illi communicata, vt per illam subsisteret: ergo nihil opus erat scientia creata, sicut opus non erat subsistentia creata.

Anima
Christi ni-
hil cognos-
cit per sci-
entiam in-
creatam.

Respondeo Primò; Etsi quidam olim ita senserint; est tamen omninò impossibile. Ratio est, Quia cognitio est actus vitalis, de cuius ratione est vt procedat vitaliter à cognoscente, ipsumque vitaliter informet; vt fit in omnibus creaturis rationalibus: vel certè, vt fit ipse cognoscens per

identitatem, sicut in Deo. Nihil enim dicitur viuere, nisi vel vita ab ipso procedat, vel ipsummet sit vita: atqui cognoscere est viuere: ergo cognitio debet procedere à cognoscente, vel debet esse ipsemet cognoscens. Quare cum cognitio increata nec possit ab anima procedere, nec ipsi identificari; omninò impossibile est, vt anima per illam formaliter cognoscat.

Respondeo Secundò, Etiam si possibile esset Christi animam increatâ Sapientiâ cognoscere; nihilominus non esset neganda scientia creata, quia non se impediunt, sicut subsistentia creata & increata. Possunt enim in eodem esse plures scientiæ, non tamen plures subsistentiæ. Vtrum autem hæc scientia fuerit habitualis, an tantummodo actualis, patebit ex sequentibus. Suppono tamen illam fuisse perfectissimam, ac proinde omninò certam & euidentem, adeò vt nullus vquam actus cognitionis obscuræ aut incertæ in Christo fuerit. Sicut enim omnis actus voluntatis fuit ex virtute perficiente potentia voluntatis, ita omnis actus intellectus, fuit ex virtute intellectiua; hoc enim postulabat dignitas vnionis hypostaticæ.

3
Scientia
Christi
fuit plant
certa &
euidens.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus habuerit Scientiam Beatificam?

Respondetur, Christum habuisse scientiam beatificam, quæ animam beatam reddit, idque ab initio Cõceptionis. Probat D. Thomas ex illo Ioan. 8. v. 55. *Scio eum, & sermonem eius seruo.* Sed hæc probatio non est firma; quia loquitur generaliter de cognitione practica Dei, quæ facit bene viuere: reprehendit enim Iudæos, quod Deum non sic cognoscant: *Qui enim facit peccatum, non nouit Deum.* 1. Ioan. 2.

4
Scientia
beatifica in
Christo ab
initio Con-
ceptionis.

Probatur ergo firmiùs: Primò, Ex Scripturis. Ioan. 1. *Vidimus gloriam eius, quasi Vnigeniti à Patre, plenum Gratia & Veritatis:* atqui non erat plenus veritate, absque visione beatifica: Nam omnis alia cognitio, est tantum cognitio ex parte; vt patet 1. ad Corinth. 13. Christus autem non cognoscebat ex parte, sed sicut cognitus erat; id est, simili claritate, & erga Deum vicissitudine. Item habe-
bat cogni-

Ex Scrip-
turis.